

Prekentekest: Hebr 11,1-4.7-10:

Troen er et pant på det vi håper, et bevis for det vi ikke ser. For sin tro fikk de gamle godt vitnesbyrd. I tro forstår vi at verden er skapt ved Guds ord, og at det vi ser, har sitt opphav i det usynlige.

I tro bar Abel fram for Gud et bedre offer enn Kain. Fordi Abel trodde, fikk han vitnesbyrd om at han var rettferdig, det vitnet Gud om da han ofret. Og med sin tro taler han ennå etter sin død.

I tro fikk Noah varsel om det som ennå ikke var synlig. I gudsfrykt bygde han en ark og berget sin familie. Hans tro ble en dom over verden, og selv ble han arving til den rettferdighet som troen gir.

I tro var Abraham lydige da han ble kalt, så han dro ut til et land som han skulle få i arv. Han dro av sted uten å vite hvor han kom. I tro levde han som fremmed i det landet Gud hadde lovet ham. Han bodde i telt sammen med Isak og Jakob, som var medarvinger til det samme løftet. For han ventet på byen med de faste grunnvollene, den som har Gud til byggmester og skaper.

Tro – etter gammel oversettelse

Tro er det store temaet i denne prekentekest. Det finnes noen ord som har flere betydninger. Tro er et slikt ord. Det misforstås lett, for i dagligtale dreier tro seg om det som er høyst usikkert. Det klassiske temaet for troen handler om hvordan været blir. Utsagn som – jeg tror det blir fint vær snart, bygger på svært løse antagelser. Særlig om man trodde det ble strålende sol nå denne helgen.

Tro i Bibelens forstand er noe helt annet. I den vanlige oversettelse av Hebr 11 står det: «Troen er sikkerhet for det som håpes, visshet om ting en ikke ser». Med andre ord, tro dreier seg ikke om løse antagelser og hypoteser. Tro dreier seg om å vite, men uten å kunne se det vi tror på fysisk – vi kan vel også legge til; uten å kunne føre objektive bevis som alle godtar. Så nevnes nettopp et punkt der troen den dag i dag skiller sterkt i lærde sammenhenger. «I tro forstår vi at verden er skapt ved Guds ord, og at det vi ser, har sitt opphav i det usynlige».

Den dag i dag kan disse dypere sammenhengene kun sees av den som tror. Flertallet av forskere, og i Norge så å si hele det vitenskapelige miljøet, står for en evolusjonstro som utelukker Gud som skaper og opprettholder av alt det skapte. Skremmende mange har en absolutt holdning til den rådende retningen innen forskningen, og er minst like dogmatisk i sine teser som kirken er i sin gudstro.

Gud har imidlertid aldri vært direkte tilgjengelig for naturvitenskaplig etterprøvelse. Men ut fra skaperverket, lovmessighetene i naturen og det siste hundreårs naturvitenskap, mener jeg at man tross alt minst like gjerne kan slutte rent logisk at en høyere makt må stå bak, og dette selv om vi holder fast ved evolusjonen som et faktum. Dette blir i så fall tro etter den dagligdagse bruken av ordet; en form for sannsynlighetsregning.

Tro – etter ny oversettelse

- Troen er et pant på det vi håper, et bevis for det vi ikke ser, lyder den nye oversettelsen av Hebreerne elleve. Også her forutsettes det klart at

man med tro forstår tillit eller tiltro. Det dreier seg ikke om løse antagelser men om objektive realiteter. Troen er altså pantet på dette vi ikke ser, men altså vet.

Med pant forstår vi gjerne en fast pengesum som utbetales når en gjenstand leveres tilbake, slik vi for eksempel kjenner fra ordningen med flaskepant. Troen er da en slik flaske som kan løses inn mot den verdien troen representerer. Den kristne troen har et klart definert innhold, den har en retning og den har et mål.

Innholdet er den kristne tros læren – de grunnleggende sannhetene i vår kirkes trosbekjennelse, - ja hele Bibelens lære. Å tro på Jesus innebærer derfor å tro at det er sant det som Jesus har sagt. Og tror man først på Jesus, så har man vel også den samme tilliten til apostlenes ord som Jesus selv hadde. Vår kirke er en hellig, allmenn og apostolisk kirke. Det betyr blant annet at den er bygd på Jesu og apostlenes lære.

Troens retning omtaler Hebreerbrevet som å ha «blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus». Tro er å stadig henvende seg til Jesus. Vi ser det i en rekke bibelfortellinger hvordan folk oppsøkte Jesus og fikk tilbakemeldinger der de berømmes for sin tro. Troen var det som satte dem i bevegelse. Troen har bestandig retning mot Jesus.

Troen har også et **mål**. Dette målet var også Det gamle testamentes mange troskjemper på vei mot. De hadde delmål som var nærmere i tid og som de så klarere fra sin posisjon i tiden. Der var Abel som ofret til Gud som uttrykk for tro. Dette i motsetning til broren Kain som ofret mens han bar på hat mot Abel.

Der var Noah som bygde båt på land. Jeg tenkte på det da jeg i sommer reiste med danskebåten fra Kristiansand til Hirtshals. Jeg fant en brosjyre der det stod tekniske data om båten, deriblant lengde og bredde. Da slo det meg at det enorme skipet som rommet så vannvittig mange biler og mennesker, det hadde nesten identiske mål med Noahs ark som var 150 meter lang og 25 meter bred. Det skal tro til å gå i gang med å bygge en båt av slike dimensjoner på land i påvente av en syndeflod. Hadde det vært her kunne man kanskje skjønne det, men i det tørre Midtøsten skulle det tro til.

Hele kapittel elleve i Hebreerbrevet handler om tro. En lang rekke bibelske personer som er kjent for å holde fast på Guds ord i troskap og tillit presenteres. Der var Enok. Der var Abraham. Der var Sara, som riktig nok også tvilte, men like fullt holdt fast i tro. Der var foreldrene til Moses. Der var Moses selv. Der var mange flere. De holdt fast ved det de lærte og fikk åpenbart om Gud. Troen gav retning og mål. Troen satte dem i bevegelse. Men de nådde aldri mens de levde det endelige målet Gud har satt for alle som tror.

Da Moses førte sitt folk i tro mot det lovede land, stod israelsfolket underveis i ørkenen og så opp mot et Sinaifjell som var så hellig at både folk og fe ville miste livet hvis de rørte ved det. Moses skalv av skrekk og folket ba om å bli spart for lyden av Guds nærvær. Så skremmende var møtet med den hellige Gud den gang. Han fortonte seg som en fortærende ild, snart som skremmende mørke skyer og storm. (Hebr 12,18,ff).

Hvordan kunne den hellig Gud ha med syndige mennesker å gjøre? De gamle trosheltene kunne bare ane konturene av en fremtidig Guds frelse, den de eide i håpet og troen.

Jesus har gitt oss en ganske annen tilnærming gjennom forsoningen med Gud. Midt i vår verdens historie ble det reist et kors på Golgatahøyden i Jerusalem. Den som gjennom dåpen og troen lever nær til Jesus, er ikke lenger fremmed for Gud. Takket være at Jesus gav sitt liv til soning for all verdens synd, og at han oppstod av sin grav, så møter vår himmelske Far oss med nåde og tilgivelse. Denne avgjørende hendelsen er grunnlaget for at de som trodde i gammeltestamentlig tid ble regnet som rettferdige for Gud ved tro, like mye som oss i vår tid som tror.

Skapelse og nyskapelse

Hele Hebreerbrevets kapittel om tro begynte med å omtale skapelsen. Vi ser den dag i dag verden som omgir oss. Vi kan ta og føle på den. Vi er selv en del av skaperverket og kjenner verden som omgir oss på godt og vondt. Vi som tror vet at Gud ikke er en del av skaperverket, men like fullt har han skapt og opprettholder alt som omgir oss av natur.

Som israelsfolket så opp mot Sinaifjellet der Gud var, retter også vi blikket mot Gud. Vi ser i tro. «For i håpet er vi frelst,» skriver Paulus. «Et håp som en alt ser oppfylt, er ikke noe håp. Hvordan kan noen håpe på det han ser?» Rom 8,24. For oss er ikke lenger blikket rettet mot et fysisk fjell i den nåværende skapte verden. Vi vet at Gud har lovet en ny verden på en nyskapt jord for alle som tror. Dette er troens mål.

Tro er å gripe som sant det vi ikke ser. Når vi en gang skal stå ansikt til ansikt med dette nye har vi ikke bruk for tro lenger. Da innleverer vi troen som pant og får himmelriket fysisk og konkret i stedet. Den dagen Gud nyskaper verden, vil den som tror levere fra seg troen i bytte mot å gå inn og ta himmelriket i bruk. Da er ikke Guds himmel lenger et Soria Moria i det fjerne, men konkret under våre føtter.

Derfor døver vi barn i våre kirker. Derfor konfirmerer vi ungdom. Jesus har gitt befaling om å døpe og å lære å holde alt det som han har befalt, slik at troen skal vokse og føre oss i stadig henvendelse til Jesus. Da er også vi i bevegelse og underveis mot himmelens mål der framme.

Vi har også i likhet med troskjempene i gammel tid delmål underveis. Et liv er en lang vei å gå. Vi vet ikke hva som møter oss. Dere som er gullkonfirmanter har gått en lengre strekning enn dagens konfirmanter, for ikke å snakke om barnet som blir døpt i dag, der hele veien det skal gå gjennom livet sammen med Jesus ligger foran. Det er en vandring i tro – og troen er virksom. Troen knytter til Jesus og gjør livet annerledes enn hvis troen ikke var der.

Den som tror går ikke alene. – Følg meg! Sa Jesus den gang. Invitasjonen er den samme i dag fra han som er troens opphavsmann og fullender.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.